TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MAKELA
SULO SYVÄNEN

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50
Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.
AUG. NIKULA, Manager.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Se washingtonilaisten suunnittelema kirjeenvaihtokilpailu

Kuten lukijamme ovat kai huomanneet, tulee Washingtonin valtiojärjestön toimesta alettavaksi pikapuolin sikäläisten osastojen kirjeenvaihtajien kesken kirjeenvaihtokilpailu.

Kaikesta päättäen tulee siitä tällä kertaa vilkkaampi kuin edellisillä kerroilla, sillä edelliset kokemukset ovat nyt jo osanottajien käytettävänä. Kuinka suuri tulee osanottajien lukumäärä olemaan, ei ole vielä tiedossamme, mutta odotamme kilpailusta tulevan tavallista vilkkaamman.

Kun washingtonilaiset ovat kilpailuhommassa, niin miksikä eivät muiden valtioiden toverit voisi menetellä samalla tavalla? Californiassa esim. on paljon kykeneviä kirjeenvaihtajia, jotka sikäläinen valtiokomitea voisi helposti saada liikkeelle. Me kehotamme sikäläisiä osastoja ottamaan asian esille.

Vuoristovaltioissakin olisi mahdollisuus saada jotakin aikaan. Nyt kun lehdestämme poistuu englanninkielinen osasto, tulee siihen runsaasti tilaa paikkakuntakirjotuksille ja kirjotuksille useilta eri aloilta.

Liikavoittojen siveellinen oikeudettomuus

Nykyisin puhutaan sellaisestakin kuin liiallisten voittojen siveellisestä oikeudettomuudesta, nähtävästi tarkotuksella aiheuttaa sellainen käsite, että voittojen rajottamistoimessa todellakin oltaisi. "Liikanaiset sotavoitot ovat siveellisesti vailla oikeudellisuutta ja taloudellisesti epävarmoja. Ne saavutetaan lyömällä suurten kansajoukkojen kärsimykset rahaksi. Ne ovat maantieryöväriyden osotuksia, jossa uhrina on tavallinen kansalainen joka lopullisesti suorittaa sotakustannuksetkin; hänen taistellessaan elämästä ja kuolemasta tyhjentää rosvo hänen taskunsa."

Yllaoleva lausunto on North Dakotan verotuslautakunnan jäsenen, Frank E. Packardin antama, joka vuorostaan selittää, että samaa mieltä on tohtori Arthur Sellwyn Brownkin, joka kirjottelee Wall-kadun rahamiesten julkaisuihin.

Me emme epäile ollenkaan lausunnon "siveellistä oikeudellisuutta," mutta mitä sotavoittoihin tulee, ovat ne meistä yhtä oikeutettuja kuin muutkin voitot. Ryövärin toimi ei ole sen siveellisempää tai siveettömämpää, huolimatta siitä missä se tapahtuu.

Jos kerran on siveellistä ottaa työväestöltä jotakin jossakin tapauksessa, antamatta täyttä vastinetta siitä, niin missä se raja sitte on.

Se jää porvarillisten oikeusoppineitten ja taloustieteilijäin määriteltäväksi, joiden tehtävänä onkin etsiä oikeudellista suojaa kapitalismin harjottamalle riistolle.

Raitistuminen käy vaikeasti

Viimeisimmät uutiset Washingtonista kertovat sikäläisten väkijuomakauppiasten yrityksestä kiertää valtiossa voimassaolevaa kieltolakia, hankkimalla itselleen väärennettyjä rohdoskauppalupia. Kun rohdoskaupoista voidaan antaa väkijuomiakin "lääkärin määräyksestä," niin voivat sellaiset "rohdoskauppiaat" tehdä sievänlaista liikettä; voihan sama kirjapaino joka painaa väärennettyjä rohdoskauppalupia painaa myöskin lääkärintodistuksia ja lääkärien määräyksiä väkijuomien käyttäjille.

Raitistumistaistelu ei ota menestyäkseen Washingtonissa oikein sillä tavalla kuin yhteiskuntapuoskarit suunnittelivat. Sääli niitä jotka rehellisessä tarkoituksessa antautuivat liikkeen mukaan, käsittämättä ollenkaan mistä väkijuomaliike nykyisin johtuu. Niiden toimia seuraa pettymys kaikkialla.

Selittämällä juomahimon tekijäksi näissä väärennyksissä, ei ole paikallaan. Ellei väkijuomaliikkeessä olisi niin tavaton voitto, niin tuskinpa useakaan siihen ollenkaan antautuisi, mutta siinä on suuri voitto, varsinkin silloin kun sitä harjotetaan salaa, ja siksi sitä harjotetaankin. Muista syistä johtuneena muodostaa juomahimo keinon, johon nojaten väkijuomakauppiaat niittävät satumaisia voittoja.

Tämäkin reformitouhuilu osottaa, miten toivotonta kapitalistisen yhteiskunnan paikkailu on. Paheitten virralle ei voida asettaa sellaista patoa, jonka ylitse se ei kohoaisi. Kuten näkyy, kierretään lakia aina siten kuin kulloinkin voidaan, yhdellä kertaa yhdellä tavalla, toisella kertaa toisella. Ja juuri kun viranomaiset ovat saavavinaan yhden reijän tukkoon, huomataan toinen jo olevan olemassa. Jo ennen kun tiedetäänkään missä rikkoumuksia tapahtuu, nähdään niiden seuraukset. Kaduilla tavataan päihtyneitä miehiä, vaikka ei kapakoista muka tiedetäkään mitään.

Väkijuomaliike on tavaton pahe ja voimakas ase porvarien käsissä työväestöäkin vastaan, mutta toivotonta on koettaa poistaa sitä muuttamatta yhteiskunnan taloudellisia perusteita.

Saattaahan tapahtua päinvastoinkin

"Työvoima ja energia eivät aina voi ihmisen päältä poistaa huonoa onnea, mutta meikein poikkeuksetta ovat ne omiaan kukistamaan ikävän mielen ja muiston vastoinkäymisestä."

Jos ylläolevalla viisasteluilla tarkotetaan työvoiman käyttöä — ja muuten sitä on mahdoton ollenkaan käsittää — niin sillä tarkotettanee sanoa, että ahkera työskentely ei aina auta "huonon onnen" edessä, mutta "huonon onnen" aiheuttaman mielen katkeruuden voi upottaa kiihkeämpään raadantaan.

Epäilemättä allekirjottaa jokainen riistäjä lauseen sellaisenaan. Syyttäköot työläiset kurjuudestaan huonoa onnea ja työvoimaansa ja energiaansa jotka eivät ole poistaneet heidän päältään huonoa onnea, ja raatakoot sitä lihavampia voitto-osingoja riistäjilleen.

Kun lakkolaisten mieli esim. on katkeroitunut pettyneistä toiveista, niin pelastus on muka siinä, että raataa enemmän sille joka petti. Kun vaaditun esim. neljän dollarin palkan sijasta annotaan kolme, ja samalla kohotetaan elintarpeitten hintaa, jotten palkan ostokyky käy alituisesti pienemmäksi, niin voi sitte lohduttaa itseään sillä, että työvoima ja energia kyllä kukistavat ikävän mielen ja muiston vastoinkäymisestä!

Sellaisia neuvoja antavat porvarilehdet lukijoilleen. Ja sellaisten neuvojen antamisesta tilaa ja kannattaa työväestö niitä. Kun lakkotaistelu hävitään, niin rientävät ne moittimaan lakkolaisia "liiallisista vaatimuksista," joihin eivät työnantajat muka voineet suostua. Neuvo ei näet sovellu työnantajaan; sen vastoinkäymisten muistoa ei haihduta mikään muu kuin lihavampi riistsaalis.

Kun vatsa alkaa napista ravinnon vähyyttä vastaan, niin sopii muistaa, että jossakin porvarilehdessä on ollut neuvo, jonka mukaan vastoinkäymisen aiheuttama muisto haihtuu työvoiman ja energian vaikutuksesta. Nälkä kai on myöskin muuan vastoinkäymisen muisto, onpa meikein tuntuvin sellaisista, mutta tämän oivallisen neuvon mukaan se katoaa riistäjälle kulutetun työvoiman ja energian vaikutuksesta!

Kyllähän neuvo olisi paikallaan, mutta siitä on tipahtanut pois tärkeä lisäys, jonka pitäisi kuulua jotenkin näin: Työvoima ja energia, **käytettynä omistajansa hyväksi,** kukistavat ikävän mielen jne. Ja siten käytettynä ne poistavat huonon onnenkin, mikäli sellaistakin on olemassa.

Joukkotuotannon nykyisellä asteella ei tarvitse olla olemassa mitään sellaista kuin onnesta riippuvaa toimeentulon mahdollisuutta, siksi riittävä on tuotanto, mutta kun suuri osa siitä tapahtuu hyödyttömällä tavalla tuottajiin nähden, niin säännöksi tulee, että työvoiman ja energian käyttö muuttuu vastoinkäymisten ja huonon onnen lähteeksi. Kun työläinen tietää raataavansa niin paljon kuin suinkin voi, ja menettävänsä tuotteestaan neljäviidettäosaa niille jotka eivät mitään tuota, niin miten voisikaan siitä aiheutua mitään muuta kuin mielenmasennusta ja pahaa tuulta.

Marttyyrikruunun tavottelijoita emme tarvitse

Ihannoimansa aatteen puolesta uhrautumista pidetään kauniina ja ylevänä tekona. Ainahan kunnioitetaan niitä jotka ovat seisseet vakaumuksiensa puolesta kaikissa tapauksissa, vieläpä uhranneet sille henkensäkin.

Mutta vaikka siten onkin laita, niin sosialistisella liikkeellä on syytä vastustaa sellaista käsitystä, että marttyyrikruunua kannattaa tavotella. Sosialistinen liike ei ole mitään fantastista haaveilua, vaan liikettä työläisten olojen parantamiseksi siellä missä työväestö kulloinkin asuu. Meitä ei ollenkaan ilahuta ajatus siitä, että marttyyrius siirtäisi toiseen mailmaan, jossa viini ja hunaja vuotaa, kuten tekivät alkukristilliset haaveilijat, vaan meillä on ajatus rakentaa "taivaanvaltakunta maanpäälle" ja siksi emme haluakaan uhrata joukkojamme minkään muun kuin sen rakentamisen eteen.

Työväenliike tarvitsee taisteljoita eikä marttyyrejä. Monessa tapauksessa ei voida auttaa sitä, että yksityisten osaksi lankeaa kärsimyksiä, vieläpä suunnattomia uhrauksiakin, mutta toinen asia on niiden uhrauksien etsiminen, tarkotuksella saavuttaa marttyyrikunniaa.

Työväenliikkeen taisteluissa on täytynyt uhrata tavattoman paljon. Ja vaikka tiedämmekin, että ihmiskunnan vapaus on saavutettava uhreista huolimatta, niin siltikin on se pyrittävä saavuttamaan ilman uhreja jos suinkin mahdollista, ja aina mahdollisimman vähillä uhreilla. Yksityisen uhrautuminen ei useinkaan ole sellaisesta valtavasta merkityksestä joukkoliikkeen mukana kuin jotkut luulevat. Siten saattaa toisinaan saada aikaan hälinää ja mielenkiintoakin, mutta se kohdistuu useimmin yksityiseen uhriin kuin työväenliikkeen toimintaan; se synnyttää sääliä ja osanottoa, mutta ei useinkaan sellaista tietoisuutta jota työväestön toiminta on vailla.

Kapitalismi vaatii työväestöltä uhreja, vaatii miljoonittain kaikkina aikoina, ja työväenliikkeen yhtenä tehtävänä on koettaa vähentää näitä uhreja. Samoin on laita taistelun työväenliikkeen riveissä. Sotapäällikkö ei koskaan kersku sillä, miten paljon taistelijoita uhrattiin, vaan sillä miten taitavalla toiminnalla saavutettiin voitto madollisimman vähillä uhrauksilla. Yksityinen saattaa vain harvinaisesti uhrautua työväenliikkeen eteen siten, että siitä on liikkeelle hyötyä. Ja kaikissa tapauksissa on sellaisen uhrautumisen välttämättömyyttä koetettava estää, jos vain suinkin on keinoja käytettävissä.

Porvarien provokatooriset teot kysyvät työväestöltä liian paljon uhreja, ellei työväestö varovaisuudellaan osaa välttyä sellaisilta. Kaikenlaiset "suojeluskaartit", 'vigilantit" ja muut roistojoukot vaanivat tilaisuutta saadakseen panna toimeen verilöylyjä sosialistien keskuudessa, koska ne toivovat siten voivansa tukahuttaa työväenliikkeen.

Varomattomuutensa kautta uhriksi joutuminen saattaa toisinaan näyttää siltä kuin henkilö olisi varsin vankka vakaumuksen mies, joka ei pelkää vainoja ja kidutuksiakaan, mutta useammassa sellaisessa tapauksessa on selvästi nähtävissä, että varovaisuus olisi ollut edullisempaa työväenliikkeen taistelulle.

Emme kuitenkaan tarkoita sitä, että kaikissa tapauksissa voitaisi varovaisuudella läpäistä, luopumatta periaatteista. Ja periaatteista luopumista voidaan tuskin koskaan pitää voittona, mutta persoonalliset uhraukset eivät aina takaa periaatteiden voittoakaan.

Yksityisen uhrautuminen aatteen eteen hyödyttää työväenliikettä vain erinäisissä tapauksissa, kuten esim. kansanedustajien toiminta määrätyissä tilaisuuksissa, jolloin joukkojen huomio on heihin erikoisesti kiintynyt ja jolloin heidän menettelynsä ei ole vaikuttamatta niihin.

Yksityisten salaisia "sankaritekoja", tapahtukoot ne mitä tarkotuksia varten tahansa, tai saattakoot ne aikaan marttyyrejä tai muuta, ei sosialistinen työväenliike kaipaa, sillä se ei voi käyttää niitä sen vertaa hyväkseen, että niitä sopisi pitää ohjelmistossakaan.

MAILMANKATSOMUKSIA

TSAARIN ONNETTOMUUSTIMANTTI.

Niiden Venäjän kruunun kalleuksien joukossa, jotka toisten tietojen mukaan ent. keisarinna kähvelsi Saksaan, toisten ilmotusten mukaan alnakin enimmäksi osaksi joutuivat vallankumouksellisten haltuun, on eräitä suunnattoman kallisarvoisia aarteita. Niissä on myös kuuluisa "Orloffin timantti," josta tiedetään m. m. seuraavaa:

Tämä jalokivi on oikeastaan toinen niistä kahdesta jalokivestä, jotka aikoinaan olivat Delhin suurmogulien valtaistuimessa olleen leijonan silminä. Timantti on ihmeellisen puhdas ja loistava ja on kooltaan tuntuvasti isompi muita kuuluisia timantteja. Sen paino on 194¾ karaatia ja arvioidaan 10 miljoonaksi dollariksi. Nimensä tämä komea jalokivi on saanut tunnetusta kreivi Orloffista, joka aikalaistensa keskuudessa oli yhtä kuuluisa tavattomista ruumiinvoimistaan kuin raakuudestaankin. Eräällä matkallaan hän oli tämän timantin jostakin tavannut ja hankkinut sen keisarinna Katarina II:lle. Tämän timantin seuraava kohtalo liittyy Venäjän verisen historian synkimpiin tapauksiin.

Historiallisten tietojen mukaan oli ruhtinatar Tarakhanoffilla, Pietari Suuren jälkeläisenä, perintöoikeus Venäjän valtaistuimeen. Katarina nyt lähetti silloisen lemmikkinsä, kauniin kreivi Orloffin, Italiassa asuvan ruhtinatar Tarakhanoffin luokse selittämään hänelle, ettei hänellä ollut mitään toiveita saada tätä perintöoikeuttaan tunnustetuksi. Orloffin seikkailijaluonteelle oli tällainen tehtävä mitä tervetullein. Hän käytti kaikki keinonsa saadakseen heräteltyksi ruhtinattaressa lemmentunteita itseänsä kohtaan. Menipä niin pitkälle, että vakuutti hänen varmasti pääsevän valtaistuimelle, jos suostuisi rupeamaan hänen puolisokseen. Näissä viettelemisyrityksissä sanotaan tuolla delhiläistimantilla olleen suuri vaikutus. Eipä sentähden ollut ihme, että turhamielinen ja kunnianhimoinen ruhtinatar vihdoin tarttui näin kavalasti punottuun verkkoon, rupesi Orloffin vaimoksi ja läksi hänen kanssaan Venäjälle. Sillä oli hänen kohtalonsa ratkaistu. Ruhtinatar Tarakhanoff päätti päivänsä kurjalla tavalla eräässä Pähkinälinnan tyrmässä Katariinan vankina.

Timantin myöhemmästä historiasta on ainoastaan yksi tapaus mainitsemisen arvoinen. Kun Venäjän viimeinen tsaari Nikolai Romanoff ensi kerran katseli tuota mahtavaa jalokiveä, oli hän sanonut "pelkäävänsä, että se timantti tulee tuottamaan hänelle onnettomuutta." — Ja onnettomuus häntä kohtasi, vaikka tuo korukalu tosin oli siihen syytön.

NUREA PUOLI.

V. 1870—71 ranskalais-saksalaisen sodan aikana Suomessa tehdyssä arkkiviisussa veisattiin:

"Tuo kaunis ja ihana ranskojen maa
nyt saksoilta vallattu on."

Samoin oli käydä tässäkin sodassa, kun "saksojen" valtausyritys miltei viime hetkellä saatiin pysäytetyksi. Mutta Ranskassa ei ole ainoastaan hymyileviä viinimäkiä ja sieviä maalaistyttöjä, niinkuin enimmistä siellä nyt vierailevain sotilaitten kotiinsa lähettämistä kirjeistä voisi arvella, vaan on siellä muutakin vähemmän miellyttävää. Niinpä kirjottaa eräs Canadan armeijan sairashoito-osastossa palveleva henkilö Montreal Starin julkasemassa kirjeessä:

"Noin mailin matkalla tästä sairaalasta on pieni kaupunki — ei tosin sellainen mitä me Canadassa kaupungilla tarkotamme, vaan ranskalaisten mielestä se on kaupunki. Sillä tarkotan sanoa, että se on likaisin pesä mitä maa päällään kantaa. Kadut ovat päällystämättömät, talot rapatut, mutta rappaus murenee ja putoilee pois. Aikuiset ja lapset ovat sen näköisiä kuin eivät kymmeneen vuoteen olisi pesseet silmiään. Kuusivuotiaat lapset jo tupakoivat, ja nähdessään amerikalaisen alkavat naukua häneltä "penniä, penniä" surkealla äänellä. Jos yhdelle annat lantin, niin se silmänräpäyksessä muuttuu kuriiriksi, joka lennättää viestin pitkin katuvartta valppaasti odottavalle laumalle. Kohta on koko roikka kintereilläsi, ja jos et anna niille penniä, kiroilevat sinua kovalla äänellä."

ALEXANDER DUMAS

nimisiä kirjailijoita on Ranskassa ollut kaksi, isä ja poika. Vanhempi Dumas oli tunnettu hyväsydämmisyydestään, mutta myös suurenmoisesta kevytmielisyydestään. Hänestä kerrotaan esim. seuraava hänen luonnettaan mainiosti kuvaava juttu.

Eräänä päivänä tuli hänen luokseen ystävänsä Maurice, joka on kirjottanut ison joukon melkein kokonaan unhotuksiin joutuneita näytelmiä ja romaaneja, kertoen olevansa kuollakseen rakastunut muutamaan tietystikin verrattoman suloiseen tyttöön. Sanoi tahtovansa mennä sen kanssa naimisiin, mutta häneltä puuttui tykkänään sitä varten tarvittavia varoja. Dumas sattui, kuten tavallista, olemaan rahattomana itsekin, jonka tähden selitti ei voivansa häntä tällä kertaa auttaa. "Siinä sinä erehdyt, rakas ystävä," vastasi Maurice. "Minulla on tässä romaani, jolla on houkutteleva nimi 'Ascanio,' ja kirjainkustantaja Cadot lupaa minulle siitä etukäteen 40,000 frangia, jos sinä suostut panemaan nimesi nimilehdelle, toiseksi tekijäksi." — "Mutta enhän minä ole siitä lukenutkaan yhtään riviä!" huudahti Dumas. — "Mitäs sillä on väliä, kunhan pelastat minut pulasta?" tokasi Maurice.

Ja Dumas antoi nimensä tuon teoksen nimilehdelle, Maurice sai Cadot'lta 40,000 frangia, meni sulottarensa kanssa naimisiin — ja joka kerran kuin tämä onnellinen aviomies myöhemmin riiteli muijansa kanssa (jota tapahtui sangen tiheään), soimasi hän Alexander Dumasta onnettomuutensa ainoaksi aiheuttajaksi. Sellaista on ihmisten kiitollisuus.

MUINAISLÖYTÖJÄ KRIMIN NIEMELLÄ.

Krimin niemellä eli venäläisessä Taurian kuvernementissa on tehty tärkeä muinaislöytö: on saatu kaivetuksi esiin Eupatorian kaupungin vanha linna eli akropolis. Tärkeämpää muinaisajan rakennuslöytöä ei sanota tällä vuosisadalla vielä tehdyn. Paitsi linnaa on kaivauksissa paljastettu erinomaisen hyvin säilynyt täydellinen helleenilläinen huvila. Lukuisasti on myös löydetty vanhanaikaisia astioita ja rahoja, jotka kaikki ovat kristillistä ajanlaskua vanhemmalta ajalta. Aina 15:n vuosisadan lopulle oli nykyisen Eupatorian paikalla Krimin niemekkeen pohjososassa turkkilainen linnotus ja kaupunki, jonka nimenä oli Gösleve. Kun tämä kaupunki v. 1783 joutui Venäjän haltuun, annettiin sille nimeksi Eupatoria, sillä otaksuttiin sen olevan samalla paikalla, mihin Pontuksen kuningas Mithridates VI aikoinaan oli perustanut Eupatorion, nimisen kaupungin. Nykyisillä löydöillä onkin tullut todistetuksi, että niin todaan oli asianlaita. Sillä nämä löydöt näyttävät olevan mainitun kuninkaan ajoilta. Tämä Mithridates, joka eli vv. 182—63 (siis 119 vuotiaaksi) oli mahtavimpia miehiä mitä Kreikan kukoistusajan jälkeen näillä mailla on elänyt. Vaikka hän oli saanut helleeniläisen sivistyksen ja suosi kreikkalaisuutta ja kreikkalaista taidetta, ei hän ollut vähääkään helleeniläinen, vaan aito itämaalainen valtias.

ONKO NAISEN PAIKKA SITTENKIN KEITTIÖSSÄ?

Elokuussa 1915 otettiin naisia ensi kerran brittiläisen armeijan keittäjiksi eräälle toipuvain potilasten leirille. Kuutta kuukautta myöhemmin pantiin alulle varsinainen naisten värväys tähän tarkotukseen. Nyt on yksin Englannissa yli 6,000 keittäjätärtä ja tarjoiljatarta 200:ssa leiripaikassa. Samoin ovat naiset ottaneet haltuunsa keittiöpalveluksen kaikissa canadalaisissa ja australialaisissa sotilas sairaaloissa. Naisia käytetään myös neuvojina säännöllisissä armeijan keittokouluissa. Eräs nainen, joka tuli keittäjättärenä sotaväen palvelukseen kaksi vuotta takaperin ja on nyt 22 vuoden ikäinen, on kohonnut ylitarkastajaksi, ollen vastuussa 22,000-miehisen leirin koko keittohommasta.

Naisten ottamisesta keittopalvelukseen on johtunut sangen huomattava säästö. Eräässäkin suuressa upseeriklupissa aleni päivän kustannus miestä kohden 65:stä sentistä 31:een senttiin muutamissa viikoissa, jonka lisäksi $500 rahasto saatiin ruokarahoista säästetyksi. muihin leiritarkotuksiin. Sittemmin on tässä klupissa maksu alennut aina 18 senttiin päivältä miestä kohden.

OIKEA MAJANMUUTTO

ei ole sitä, mitä tavallisesti "majanmuutoksi" sanotaan. Se vasta on majanmuuttoa, mihin on ryhtynyt J. E. Storer, joka on asunut 1763 Cahuenga avenuella Los Angelesissa. Hän oli päättänyt etsiä onneaan Canadassa. Mutta samaten kuin moni muu, huomasi Storerkin, että oli helpompaa hankkia itselleen maata Canadassa kuin muuttaa rahaksi täällä olevia omaisuuksiaan. Kaikista yrityksistään huolimatta ei hänen onnistunut saada myydyksi Los Angelesissa olevaa kotiaan.

Silloin hän päätti siirtää talonsa Canadaan. Talo on purettu, eri kappaleet tarkoin numeroitu ja niputettu valmiiksi lähtemään noin 2,000 mailin pituiselle matkalleen Edmontoniin, Albertaan. Ainoastaan savutorvi jätettiin seista töröttämään Los Angelesiin; likajohtoputketkin on pantu menemään uuteen paikkaan pystytettävän talon mukana.

Monasti ovat siirtolaiset osottaneet mainittavaa neuvokkuutta vaikeuksien voittamiseksi Canadan lännellä, mutta tämän loosilaisen temppu, kun ei saanut taloaan myydyksi, lienee ainoa laatuaan.

Vapautui tekeytymällä sokeaksi.

Eräs parilsilaisen Sorbonnen yliopiston professori on onnistunut pääsemään saksalaisesta sotilasvankeudesta erinomaisella tahdonvoiman ponnistuksella. Jouduttuaan saksalaisten vangiksi hän heti tekeytyi sokeaksi, päästäkseen jotenkuten vapaaksi. Saksalaiset sotilaslääkärit ja erikoistuntijat koettivat monella tavoin yllättää häntä sillein kun hän ei olisi varoillaan. He käyttivät kaikkein ankarimpia kokeita. esim. outojen ja odottamattomain esineitten äkillistä ilmestymistä, täydellisen pimeyden muuttamista yhtäkkiä huikasevan valoisaksi, jne. Näissä tieteellisissä kidutuskokeissa hän ei kertaakaan silmää räpähyttänyt eikä muuttanut tylsästi tuijottavaa katsettaan, vaan aina pysyi hänen silmissään täydellisen tunteettomuuden ilme. Vihdoin hänet julistettiin umpisokeaksi ja vaihdettiin muiden "täysin kykenemättömien" vankien joukossa.

PORVARIEN PUHEKUKKASIA.

New Yorkin vaalien edellä pitämissään kilhotuspuheissa on kaksi kuuluisaa porvaripuhujaa, toht. Van Dyke ja Oscar Straus, lausunut sanasta sanaan saman uhkauksen kaikille rauhan kannattajille: "Hirttäkää jokainen, olkoon hän ehdokkaana New Yorkin pormestarin virkaan taikka ei, joka millään tavalla korottaa äänensä nykyistä vapauden ja kansanvallan puolesta käytävää sotaa vastaan."

Uhkaus on jäänyt toistaiseksi toteuttamatta, kaiketi nuoran puutteessa, sillä yksistään tuossa vaalissa "korotettiin" yli 140,000 ääntä rauhan puolesta.

Järjestömme asioita

S. S. OSASTOILLE WASHINGTONIN VALTIOSSA.

Suomalaisen valtiokomitean paikaksi tulevalle vuodelle on ehdotettu Grays Harboria ja Tacomaa. Edellistä New Castlen, Hoquiamin ja Aberdeenin osastot; jälkimäistä Tacoman osasto. Näistä on siis äänestettävä. Mutta sääntöjemme mukaan voivat osastot äänestää muitakin paikkoja ja kaikissa tapauksissa enitten ääniä saanut paikka tulee valituksi.

Äänestyksen tulokset tulee saapua v.-k. kirjurille ennen ensi joulukuun kuudetta päivää. — Toivottavasti kaikki osastot ottavat osaa äänestykseen. Toveruudella,

SIMON ARRA
(v.-k. kirjuri).

JÄRJESTÖMME OSASTOILLE.

Superiorin, Wis. s. s. osasto, t. k. 1 p. pitämässään kokouksessa päätti yksimielisesti vastustaa Chicagon P. P. s. s. osaston tekemää yleisäänestysesitystä: **Keskipiirin näytelmäkirjaston Chicagoon muuttamisesta.**

Perustelut:

1. Kirjaston Chicagoon muuttamisesta ei ole mitään hyötyä, eikä sitä ole edes keskusteltu järjestössämme, jcten yleisäänestyksellä päättäminen ilman edeliäkäypää keskustelua on suorastaan järjetöntä.

2. Näytelmäkirjaston hoitaminen Chicagossa tulisi paljoa kalliimmaksi kuin Superiorissa, ja niin ollen tappioksi niille osastoille, jotka sitä kannattavat ja jotka ovat sen perustaneet. Kirjaston muuttaminen järjestön keskusviraston yhteyteen, edellyttää ainakin yhden henkilön palkkaamista, josta yksinään koituisi menoja noin $1,200 vuodessa. Sen lisäksi vuokramenot ovat Chicagossa paljon kalliimmat kuin Superiorissa. (Kirjastoa ei nykyisessä koossaankaan voida sijoittaa järjestön keskusviraston yhteyteen, jos keskusvirasto on samassa paikassa kuin joku kuukausi takaperin.) Kirjastomme on juuri kuukausia kestäneen työn ja järjestelyn ja kulujen jälkeen saatu kuntoon, hankittu kaikki tarvittava kalusto. Miksi se pitäisi panna uudelleen "expressiin"? Minkätähden pitäisi hyödyttää taasen rautatie- tai expressiyhtiöitä kirjaston muuttamisesta johtuvilla menoilla? Lisäksi täytyisi kirjastolle hankitusta kalustosta hävittää puoli ilmaiseksi, koska niiden Chicagoon kulettaminen maksaisi enemmän kuin uuden kaluston hankkiminen.

3. Näytelmäkirjasto on välttämättä sijoitettava kirjapainon yhteyteen, koska sillä on jatkuvasti sitomis- ja painotöitä teetettävänä. Superiorissa se on sijotettu Työmiehen yhteyteen ja sen työt niin ollen joutuvat omalle kirjapainolle, jotavastoin ne Chicagossa todennäköisesti joutuisivat teetettäväksi porvaripainoissa.

4. Mitään takeita ei ole siitä, tuleeko yksi näytelmäkirjasto tyydyttämään koko järjestömme tarpeita. Mainitsemme vain pitkien matkojen takia johtuvat viivytykset. Jokaisessa piirissä on paljon näytelmiä, jotka voitaisiin helposti sijoittaa piirivirastojen yhteyteen. Piirien näytelmäkirjastot voisivat olla yhteistoiminnassa toistensa kanssa uusien näytelmien kustantamiseksi. Siten perustettuna ja sijoitettuna ei näytelmäkirjastot tulisi aiheuttamaan sanottavia lisäkuluja järjestöllemme, eikä niillä olisi myöskään mitään syytä kilpailla keskenään. Todennäköisesti niin tulee tapahtumaankin läheisessä tulevaisuudessa, ehkäpä jo seuraavan itä- ja länsipiirikokouksen jälkeen. Jos nyt Keskipiirin näytelmäkirjasto muutettaisiin Chicagoon, saisimme sen mahdollisesti jo ensi kevännä muuttaa takasin Superiorliin.

5. Jos taasen yksi näytelmäkirjasto kykenee tyydyttämään koko järjestömme tarpeita tällä alalla, niin se voi sen tehdä ainakin yhtä hyvin Superiorissa kuin Chicagossakin. Minkäänlaista tarvetta sen Chicagoon muuttamiselle ei ainakaan vielä ole ilmennyt missään osassa järjestöämme.

Superiorin, Wis. S. S. Osaston valitsema komitea.

Liikkeenhoitajan paikka avoinna

Täten julistetaan Toverin Kustannusyhtiön liikkeenhoitajan paikka hakukelpoisten puoluetoverien haettavaksi. Hakijan kelpoisuusehtona on että hän on kuulunut puolueeseen yhtämittaisesti vähintäin kaksi vuotta, kykenee sujuvasti käyttämään englannin- ja suomenkieltä, sekä omaa tarpeellisen kokemuksen kirjapainoalalla, voidakseen kunnollisesti hoitaa ne tehtävät, joita sanomalehteä kustantavan yhtiön liikkeenhoitajalta vaaditään. On myös hankittava vaadittava takaus.

Hakemukset todistuksineen ja palkkavaatimuksineen ovat lähetettävät Toverin johtokunnalle tämän marraskuun kolmanteenkymmenenteen päivään mennessä, osotteella: Toverin Johtokunta, Box 99, Astoria, Ore.

TOVERIN JOHTOKUNTA.